

El director/a de joc està en perill d'extinció?

Grup de Debat amb experts vinculats al bàsquet · Barcelona, 28 d'octubre de 2024

Federació Catalana
de Basquetbol

Grup de Debat

Federació Catalana
de Basquetbol

La Federació Catalana de Basquetbol (FCBB) i l'Associació Catalana d'Entrenadors i Entrenadores de Basquetbol (ACEEB) van organitzar, el passat dilluns 28 d'octubre, la desena sessió del Grup de Debat, una iniciativa que reuneix un grup de persones expertes de manera periòdica per debatre sobre un tema relacionat amb el bàsquet. En aquesta ocasió, el tema plantejat per generar debat va ser el següent: *'El director/a de joc està en perill d'extinció?'*.

Eduard Portela

*Impulsor del Grup de Debat
i president d'honor de l'ACB*

El nivell dels entrenadors i les entrenadores catalans és molt bo, però els reptes als quals s'enfronten els clubs de formació són cada vegada més grans. L'escenari ha canviat en els últims anys, ja que les universitats nord-americanes tenen pressupost per fitxar els millors jugadors i jugadores joves d'arreu del món. Tot i que el nivell dels entrenaments és millor aquí, les contraprestacions econòmiques en beques són molt grans i això és un problema molt greu.

Ferran Aril

President de l'FCBB

Des de la Federació Catalana volem seguir donant impuls a aquesta iniciativa liderada per l'Eduard Portela i l'Àngel Palmi. El Grup de Debat aconsegueix sempre reunir un grup de persones expertes molt interessant a la casa del Bàsquet Català. La resposta que estan tenint les conclusions de les sessions és molt positiva.

Francesc de Puig

*Secretari de la junta
directiva de l'ACEEB*

Vaig estar uns anys sense entrenar i, quan vaig tornar a fer-ho, vaig tenir la sensació que el bàsquet europeu està copiant cada vegada més coses de la NBA. I això no té camí de tornada. Abans, la direcció del base estava més accentuada. Ara hi ha molts jugadors que poden exercir algunes de les funcions d'un base. Els jugadors actuals poden fer més coses i el reglament també ha canviat. El pas O permet fer més coses en atac. Els *trailers* poden finalitzar més contraatacs que abans.

Nacho Solozábal

Exjugador

A la nostra època no hi havia el perfil de jugador 1-2 més gran que podia compaginar diferents feines. Això ha variat una mica. No juguen tant a organitzar sinó a jugar. Seguiran apareixent directors de joc, però seran d'un altre estil. El bàsquet evoluciona i l'actual és millor que el de la nostra època. Les posicions actuals s'adapten a l'estil que s'imposa, que és més físic i exigeix molta contundència defensiva. Si no tens capacitat física, se't mengen. Hem d'anar adaptant la nostra mentalitat.

El bàsquet actual té jugadors que tenen característiques semblants a les que nosaltres temíem, tot i que físicament són més forts. Penso, per exemple, en Juan Núñez, del Barça.

Anna Junyer

*Coordinadora 3x3
i seleccions U16-U20 de la FEB*

El bàsquet ha canviat i la posició de base s'ha modificat. En el bàsquet femení. Abans, els equips s'organitzaven al voltant d'un base més director i organitzador i un altre perfil que feia la feina de revulsiu. El bàsquet actual és diferent i se centra en les necessitats de l'equip. Els combos han augmentat molt. Hi ha tres estils: el base director que organitza i controla el ritme del joc, el base que genera a partir del seu joc i el base que passa la pilota i deixa que el joc flueixi sense cap tipus de control. Aquest últim perfil ha crescut molt.

El que ha canviat és la formació, el com s'entrena. L'aprenentatge està accentuant una manera de fer les coses. En general, no es potencia que el jugador controli el joc dins de la pista. L'entrenador és el que gestiona la informació i tots els ulls van cap a ell.

Jaume Comas

*Responsable 3x3
de la Federació Catalana de Basquetbol*

Abans jo sempre diferenciava entre el jugador que portava l'equip i el feia jugar sense la necessitat de tenir protagonisme en l'anotació i el que sí que ho necessitava. El primer perfil no necessitava deu tirs per fer jugar els seus companys. Aquest model està desapareixent perquè és l'entrenador el que assumeix les decisions. Quan jo jugava, tenia tres o quatre atacs seguits en què podia manar jo. Així sí que sents que estàs dirigint i organitzant l'equip. El jugador actual gira el cap per mirar a la banqueta i que li diguin què ha de jugar.

El bàsquet ens està portant a que tothom tingui una capacitat anotadora molt gran. Ara es valora molt més que els bases puguin anotar. Això es tradueix en què des de la formació no fem pensar gaire els jugadors. Si no t'acostumes des de petit, és molt difícil que ho puguis fer de gran.

Laura Antoja

Entrenadora

Al final de la meua carrera com a jugadora, vaig tenir la sensació que el paper que jo sempre havia tingut ja no el tenia. Volia manar i gestionar les jugades, però des de la banqueta em donaven ordres a crits. Em vaig adonar que el bàsquet estava canviant.

El ritme de joc provoca que els equips vulguin arribar al camp rival el més aviat possible perquè l'anotació sigui més alta. Els equips potencien que qualsevol jugador pugui portar la pilota al camp contrari per generar una situació ràpida. Això fa que la pilota arribi al base o al generador de joc més tard. El perfil que es busca és més d'executor que no d'organitzador. No hi ha temps per dirigir. Els entrenadors, a més, se senten més segurs si poden prendre ells les decisions.

Joan Creus

Exjugador

No sé si el rol clàssic del base està en perill d'extinció, però ara la seva funció està molt més repartida i intervé molta més gent a l'hora d'organitzar el joc. A més, el director de joc no ha de ser únicament el base, ja que jugadors com Ante Tomic o Marc Gasol són molt intel·ligents i poden organitzar el joc.

Abans, l'entrenador li donava set o vuit moviments d'atac al base i aquest els gestionava. Això et permetia sentir-te un protagonista útil. El base tenia el control i això s'ha perdut. Ara tot està lligat al bloqueig directe. Vaig estudiar INEFC fa 40 anys i vaig tenir com a professor el Nino Buscató. *"Al futur, tots els jugadors seran de la mateixa alçada, molt forts físicament i podran jugar a totes les posicions"*, ens va dir.

Julian Felipo

Periodista

La cerca de la versatilitat condiciona el bàsquet actual. Els equips busquen jugadors capaços de fer moltes coses i això va en detriment de l'especialista. Si molts jugadors saben fer moltes coses, millor.

El bàsquet actual aposta pel bloqueig directe per generar avantatges de manera molt ràpida. La tendència accentua els tirs en els primers segons de cada possessió. En aquest context, el base perd la seva condició de gestor i passa a ser un creador de generació d'avantatges.

Aíto García Reneses

Entrenador

Per dirigir l'equip no només s'han de prendre decisions en atac sinó també en defensa. La funció d'organitzar pot recaure en qualsevol jugador. Avui en dia hi ha molts jugadors interiors que poden ser més bases que els bases. Hi ha molts jugadors que entenen molt bé el joc i es comuniquen bé amb els seus companys.

Els entrenadors fan molts sistemes, però el que importa és dirigir bé a l'equip. Dibuixar jugades és una part del bàsquet, però no hauria de ser la més important.

Jordi Vila

Entrenador

El bàsquet ha evolucionat cap a l'individualisme i cap a prioritzar el resultat o les estadístiques. Això va en contra del joc d'equip. Un bon director de joc necessita tres característiques: personalitat, tècnica per passar bé la pilota i entendre el joc. Ara, a més, se li demana que faci punts. Això genera dubtes sobre les seves prioritats. Trobar l'equilibri costa.

Per formar jugadors, hi ha un aspecte fonamental; la tàctica individual. El jugador ha d'entendre el moment en què ha de fer les coses. El 3x3 no té director de joc i això fa que el bàsquet perdi la seva essència.

Maria Planas

Entrenadora Hall of Fame de la FIBA

Quan jo entrenava, el base era molt important. Hi havia moments en el partit en què l'entrenador no intervenia gaire i deixava que les jugadores prenguessin les decisions. La clau és tenir una bona comunicació i que tothom interpreti el bàsquet de la mateixa manera.

El bàsquet ha canviat i les posicions s'han difuminat molt. L'estil ha evolucionat i ara es juga de manera més directa. L'estratègia col·lectiva ha perdut la seva essència. Sempre ens fixem en com es juga als Estats Units, però no totes les influències són positives.

Ferran Márquez

Responsable de Formació de la Federació Catalana de Basquetbol

Hi ha jugadors interiors que entenen molt bé el joc, però prioritzen anotar. El mateix passa amb els bases, que necessiten anotar. Si no ho fan amb regularitat, no se senten còmodes. Si no fan punts, no estan dins del joc. Els nens que competeixen en categories de formació ho veuen i copien aquest model.

Miquel Nolis

Entrenador

El bàsquet d'ara no és millor que el de fa anys. En algunes coses, sí. En d'altres, no. Els jugadors han augmentat la seva capacitat tècnica, però la manera d'entendre el joc és diferent i moltes vegades es potencia l'individualisme. La influència de l'entrenador és relativa. Ha de mirar d'aprofitar la qualitat dels seus jugadors, però em costa veure equips que tinguin el segell del seu entrenador. Hi ha aspectes que em recorden a l'handbol, on hi ha jugadors que no intervenen gaire en la creació del joc.

Ser el director de joc no és el mateix que ser el base, que és el que transportava la pilota del camp de defensa al camp d'atac. La direcció es pot exercir tant en atac com en defensa, on els jugadors interiors tenen una visió privilegiada.

Josep Claret

Entrenador

El concepte de director de joc ha canviat perquè els jugadors són diferents tècnicament i físicament. Els entrenadors deixen poc poder de decisió als jugadors. Els equips necessiten un director de joc sobre el parquet, algú que entengui bé el joc. Els bons equips el tenen. Ha de liderar tàcticament i emocionalment.

Qualsevol grup humà necessita un lideratge, però aquest pot ser compartit. L'entrenador ha de trobar l'equilibri perquè els jugadors tinguin llibertat, especialment en categories de formació, on cal deixar que els jugadors s'expressin i experimentin.

Xavi Bassas

Entrenador

El base neix o creix? Jo sempre havia pensat que el base neix. Cada persona té un tipus de perfil i amb els jugadors passa el mateix, però a poc a poc han anat perdent la capacitat de decidir. La seva única obsessió és anotar. No sortiran nous directors de joc en els pròxims anys perquè els nens no tenen referents a qui imitar. Soc pessimista,

La responsabilitat és dels entrenadors. Alguns dels que marquen molt els sistemes és perquè amaguen les seves debilitats. L'entrenador que ha fet bé la feina de dilluns a divendres, diumenge ha d'actuar poc. El problema és que estem mecanitzant massa els jugadors.

Xavi Rodríguez

Director Tècnic de la Federació Catalana de Basquetbol

El bàsquet ha canviat i cada vegada és més físic i, en general, pot arribar a ser més ràpid. Hi ha jugadors i jugadores amb capacitat per llegir el joc, però els equips acostumen a prioritzar la gent amb capacitat per anotar.

Els entrenadors han de visibilitzar que hi ha moltes maneres d'ajudar l'equip i han de donar llibertat als jugadors o jugadores que tenen capacitat per llegir bé el joc, sigui quina sigui la seva posició.

Àngel Palmi

*Impulsor del Grup de Debat
i exdirector esportiu de la FEB*

La millora individual dels jugadors en l'aspecte físic i tècnic respecte a dècades passades és indiscutible, però els jugadors i les jugadores cada vegada més desconeixen el que representa un base director, que disposi de capacitat física per defensar i contraatacar, però sobretot d'habilitat tècnica i lectura de joc per a l'atac estàtic.

La reducció del temps de possessió i la regla dels 8 segons ha induït als entrenadors a provocar un ritme de joc alt i constant que ha anat en detriment de la lectura del joc. La majoria d'accions ofensives s'inicien i finalitzen amb un bloqueig directe i continuació, fet pel qual un bon base que no domini el tir exterior, la penetració i sigui un bon passador no serà eficaç per al seu equip.

El base director està sent derrotat pels escortes, tot i que quan arriben els moments importants d'un partit, és quan sequeix vigent que el bàsquet és un joc de ritme, que combina la velocitat amb la pausa, i en aquest moment no és suficient amb ser el base sinó que allò imprescindible és ser "el director de l'orquestra".

Hi ha entrenadors catalans triomfant internacionalment i l'últim exemple és el de Jordi Fernández als Brooklyn Nets, però de jugadors que estiguin liderant el joc dels equips no n'hi ha tants. Actualment, a la NBA, dels 125 jugadors estrangers només un és espanyol. L'altre motiu de reflexió és analitzar quants jugadors estan recollint el relleu dels últims grans directors de joc catalans, com Raül López, Ricky Rubio, Sílvia Domínguez o Laia Palau.

Federació Catalana
de **Basquetbol**

